

Erkki Merimaa ja Pirkko Virtanen

ALKUSANAT

Koulunkäynninohjaajan ammatti on verrattain uusi koulun monien toimijoiden joukossa. Koulunkäynninohjaajan työ on eri-ikäisten ja kulttuuritaustaltaan erilaisten oppilaiden ja opiskelijoiden avustamis-, kasvatusta-, ohjaus- ja huolenpitotyötä. Koulunkäynninohjaajat työskentelevät päiväkodeissa, peruskoulujen yleis- ja erityisopetuksen luokissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, lukiassa, koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä erilaisissa vapaa-ajan toiminnoissa.

Koulunkäynninohjaajan työ on kehittynyt yhä enemmän kapea-alaisesta avustamisesta monipuoliseen oppilaiden koulutyön ohjaamiseen. Laajeneva toimenkuva korostaa koulunkäynninohjaajan työn vastuullisuutta ja merkitystä koulujen työyhteisöissä. Koulunkäynninohjaaja saattaa työskennellä vain yhden oppilaan kanssa, tai hänellä voi olla ohjattavanaan samanaikaisesti useita oppilaita.

Koulunkäyntiavustajasta onkin alettu käyttää yleisesti nimitystä koulunkäynninohjaaja. Myös tässä kirjassa puhutaan koulunkäynninohjaajista, sillä nimike on käytössä myös Opetushallituksen laatimissa koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon perusteissa, joita on noudatettu vuodesta 2011 alkaen.

Päävastuu opetustyöstä on opettajalla. Sujuva yhteistoiminta opettajan kanssa onkin keskeistä koulunkäynninohjaajan ammatis-

sa. Opettajan lisäksi koulunkäynninohjaaja tekee yhteistyötä muun muassa koulukuraattorin ja -psykologin, eri terapeuttien sekä oppilaiden perheiden kanssa. Samalla kun koulunkäynninohjaaja auttaa oppilasta selviytymään koulupäivän askareista, hän auttaa oppilasta myös itsenäistymään.

Tämä kirja antaa lukijalle tietoa koulunkäynninohjaajan toimenkuvasta ja koulutuksesta. Kirjasta löytyvät perustiedot muun muassa opetuslainsäädännöstä, opiskelun yksilöllisestä tukemisesta sekä moniammatillisen yhteistyön perusteista. Toimittajien lisäksi tähän kirjaan ovat kirjoittaneet erityisopettaja Simo Rönty, opetusneuvos Kaija Miettinen, rehtori Alpo Suomi sekä koordinaattori Tella Vuolle-Oranen. *Koulunkäynninohjaajan työtä ohjaavat eettiset periaatteet* ja *Koulunkäynninohjaajan työtä ohjaavat asiakirjat* -lukujen sisällöt on valmisteltu Kehitysvammaliiton oppimateriaalikeskus Opikkeen vaikeavammaisten opetuksen työryhmässä. Tämän painoksen sisältö-tarkistuksen ovat tehneet Erkki Merimaa ja Pirkko Virtanen.

Opas on tarkoitettu erityisesti niille koulunkäynninohjaajille, jotka eivät ole vielä suorittaneet koulunkäynninohjaajan ammattitutkintoa. Tavoitteena on auttaa koulunkäynninohjaajaa työn alkuun sekä antaa hänelle tukea uusissa tilanteissa; kirja on oivallinen apuväline tutkintoa suoritettaessa. Myös jo koulunkäynninohjaajan tehtävässä toimineille ja tutkinnon jo suorittaneille opas tarjoaa tukea ja tietoa arkipäivän tilanteista selviämiseksi.

Koulunkäynninohjaajan kirja on uudistettu aikaisemmasta *Koulunkäynninavustajan kirjasta* vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä ja koulunkäynninohjaajan työhön liittyviä määräyksiä ja ohjeita sekä kehittämään koulunkäynninohjaajan ja aamu- ja iltapäiväohjaajan työtä siten, että mahdollisimman monet oppilaat saavat tarvitsemaansa tukea koulunkäynnilleen ja vapaa-ajan toiminnalleen.

Helsingissä marraskuussa 2013

Erkki Merimaa ja Pirkko Virtanen